

Παράρτημα IV

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΑμεΑ

Για την διασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), κάθε μονάδα στέγασης οφείλει να διαθέτει ένα (1) Ε.Δ.Η.Δ, το οποίο είναι πλήρως προσβάσιμο και προσαρμοσμένο στις ανάγκες ΑμεΑ σύμφωνα με σύγχρονες αρχές προσβασιμότητας και σχεδιασμού για όλους.

Το εν λόγω Ε.Δ.Η.Δ. θα πρέπει να διαθέτει οριζόντια και κάθετη προσβασιμότητα. Σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, οι προδιαγραφές προσβασιμότητας για ΑμεΑ σε κατοικίες και κτίρια περιλαμβάνουν μια σειρά από τεχνικές απαιτήσεις και μέτρα προσαρμογής. Βασική αρχή των προδιαγραφών είναι η δημιουργία μιας «προσβάσιμης αλυσίδας», που σημαίνει την κατασκευή έργων με στόχο τη συνεχή και αδιάκοπη προσβασιμότητα χωρίς εμπόδια.

Σημειώνεται ότι τα ανωτέρω διασφαλίζονται με έναν από τους εξής τρόπους:

Ε1. Ο φορέας διαθέτει κατά την υποβολή της πρότασης πέντε (5) Ε.Δ.Η.Δ., εκ των οποίων το ένα (1) είναι πλήρως προσβάσιμο και προσαρμοσμένο στις ανάγκες των ΑμεΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση.

Ε2. Ο φορέας κατά την υποβολή της πρότασης διαθέτει πέντε (5) Ε.Δ.Η.Δ. και έχει ορίσει ένα (1) εξ' αυτών, το οποίο εντός έξι (6) μηνών από την απόφαση ένταξης θα έχει διαμορφώσει ή αντικαταστήσει προκειμένου να είναι πλήρως προσβάσιμο και προσαρμοσμένο στις ανάγκες των ΑμεΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση.

Ε3. Ο φορέας κατά την υποβολή της πρότασης διαθέτει τέσσερα (4) Ε.Δ.Η.Δ. και δεσμεύεται ότι εντός έξι (6) μηνών από την απόφαση ένταξης θα διαθέσει ένα (1) επιπλέον Ε.Δ.Η.Δ., το οποίο θα είναι πλήρως προσβάσιμο και προσαρμοσμένο στις ανάγκες των ΑμεΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση.

Οι βασικές προδιαγραφές προσβασιμότητας στο πλαίσιο της εν λόγω πρόσκλησης, στηρίχθηκαν στις:

(α) διατάξεις της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ / 65826/699/2020 απόφασης του Υφυπουργού ΠΕΝ «Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία» (Β' 2998).

(β) Οδηγίες Σχεδιασμού «Σχεδιάζοντας για όλους», κεφάλαιο 10, του Γραφείου Μελετών ΑμεΑ του ΥΠΕΧΩΔΕ, όπως θεσμοθετήθηκαν με το άρθρο 27 του ν. 4067/2012 «Νέος Οικοδομικός Κανονισμός» (Α' 79) και άλλες σχετικές διατάξεις όπως αυτές ισχύουν και περιλαμβάνουν:



1. Κατάργηση όλων των "περιττών" εσωτερικών ή εξωτερικών στοιχείων, που είναι δυνατόν να λειτουργήσουν σαν εμπόδια στην προσβασιμότητα οποιουδήποτε χώρου και εγκατάστασης της κατοικίας από ένα εμποδιζόμενο άτομο -χρήστη ή επισκέπτη της κατοικίας (όχι ανισοσταθμίες στο ίδιο επίπεδο, όχι κατώφλια πέραν των 2εκ ύψους, όχι περιττές τοιχοποιίες και πόρτες κλπ).
2. Κατάργηση όλων των εμποδίων: οριζόντιων, κατακόρυφων και εμποδίων στον χώρο (όχι σκάλες, όχι περάσματα μικρού πλάτους, άνετες επιφάνειες ελιγμών κλπ).
3. Προσαρμογή και σχεδιασμός των κατοικιών με κριτήριο τον χρήστη αμαξιδίου -ως την δυσμενέστερη περίπτωση χρήστη κατοικίας- και όχι πλέον τον "μέσο όρο ανθρώπου", σχεδιάζοντας βεβαίως τις εξειδικευμένες κατασκευές που απαιτούνται σε αυτή την περίπτωση μόνο όταν αυτές είναι απαραίτητες.
4. Πρόβλεψη σήμανσης σε προσβάσιμες μορφές (έντονο κοντραστ-μεγάλοι χαρακτήρες, εικονίδια, γραφή Braille, ηχητική και οπτική σήμανση κλπ.). Η συγκεκριμένη πρόβλεψη οφείλει να υλοποιηθεί εφόσον απαιτείται, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες που μπορεί να προκύψουν, με στόχο την αυτόνομη διαβίωση, την ασφάλεια και την άνεση του εκάστοτε ΑμεΑ.

Πιο συγκεκριμένα ως προς την κάθετη κυκλοφορία:

Είσοδος:

- Σε κάθε κτίριο πρέπει να υπάρχει κατ'ελάχιστον μια (1) προσβάσιμη είσοδος στο κτίριο (κύρια ή δευτερεύουσα) με πλάτος μεγαλύτερο από 0,90μ. καθώς και πρόσβαση από την εν λόγω είσοδο στον ανελκυστήρα και πρόβλεψη χώρων ελιγμών αμαξιδίου (ελεύθερος χώρος διαμέτρου 1.50μ) για πρόσβαση στο χώρο κατοικίας. Θα πρέπει να παρέχεται κατακόρυφη κυκλοφορία μέσω προσβάσιμου ανελκυστήρα ή αναβατορίου.
- Ράμπες κλίσης 5% ή ανελκυστήρες για είσοδο σε διαφορετικές στάθμες από το πεζοδρόμιο.
- Προσβάσιμες οδεύσεις διαφυγής και προστατευμένων προσβάσιμων χώρων αναμονής σε περίπτωση έκτακτων αναγκών.

Ως προς την οριζόντια κυκλοφορία:

Υπνοδωμάτιο:

- Κατάλληλη διάταξη των επίπλων για να κάνει το δωμάτιο προσαρμόσιμο.
- Πρόβλεψη ελεύθερου χώρου διαμέτρου 1.50μ για την κίνηση αμαξιδίου.
- Διάδρομοι πλάτους 1.10μ και στις τρεις πλευρές του κρεβατιού.
- Ύψος κρεβατιών προσαρμοσμένο στο επίπεδο του αναπηρικού καθίσματος



Κουζίνα:

- Ύψος πάγκων και νεροχύτη περίπου 0.85μ.
- Ικανός ελεύθερος χώρος για την κίνηση αμαξιδίου μέσα στη κουζίνα, αλλά και εμπρός από κάθε ντουλάπι, το νεροχύτη ή την θέση των ηλεκτρικών συσκευών για τη στάση του αμαξιδίου του χρήστη τους.
- Να προβλέπεται όπου είναι δυνατόν ενδιάμεσοι πάγκοι προετοιμασίας μεταξύ νεροχύτη και κουζίνας.
- Σε περίπτωση που ο χρήστης της κουζίνας είναι άτομο με αμαξίδιο να προβλέπονται υποδοχές κάτω από τους πάγκους σε ύψος 0.65μ από το δάπεδο για βάθος 0.40μ, ή ακόμη καλύτερα σε ύψος 0.80μ από το δάπεδο και για βάθος 0.60μ, ώστε να μπαίνουν κάτω από τον πάγκο και τα μπράτσα του αμαξιδίου, όταν χρειάζεται κατά μέτωπον προσέγγιση.
- Όλες οι εξωτερικές σωληνώσεις να μονώνονται, ιδίως κάτω από το νεροχύτη, προς αποφυγήν εγκαυμάτων.
- Για άτομα με προβλήματα όρασης να προτιμώνται συσκευές με διακόπτες με ανάγλυφες ενδείξεις και έντονη χρωματική διαφορά.

Μπάνιο:

- Ένας τουλάχιστον κύριος χώρος υγιεινής, πλάτους 0,90 μ στα δεξιά ή αριστερά της λεκάνης για δυναμική προσέγγιση αμαξιδίου, και με δυνατότητα ελεύθερης πρόσβασης χρήστη αμαξιδίου σε αυτόν από την θύρα του χώρου υγιεινής.
- Μπάρες στήριξης εκατέρωθεν της λεκάνης και του ντους.
- Μετά την τοποθέτηση των ειδών υγιεινής, ελεύθερος χώρος διαμέτρου 1.50μ για δυνατότητα στροφής αμαξιδίου.
- Αντιολισθητικά δάπεδα για ασφαλή κίνηση, ειδικά για χρήστες αμαξιδίου.
- Σε περίπτωση που ο χρήστης του χώρου είναι άτομο με αναπηρίες, και κυρίως χρήστης αμαξιδίου, τότε εκτός των παραπάνω θα πρέπει: α) όσον αφορά στον νιπτήρα, καθρέπτη, λεκάνη, σύστημα κλήσης βοήθειας τελειώματα δαπέδων και εγκατάστασης ντους να λαμβάνονται υπ' όψη τα προτεινόμενα στις αντίστοιχες παρ. 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4, 2.4.8 και 3 της Οδηγίας του ΥΠΕΧΩΔΕ: "Δημόσιοι χώροι υγιεινής".
- Σε περίπτωση ύπαρξης μπανιέρας, αυτή θα πρέπει να εξοπλιστεί με ειδικές χειρολαβές και ειδικό καθίσματάκι. Στο ένα δε άκρο της πρέπει να κατασκευάζεται πεζούλι μόνιμο στο οποίο θα μεταφέρεται ο χρήστης αμαξιδίου, για να ολισθήσει σιγά-σιγά στην μπανιέρα στηριζόμενος στα χέρια του, ή αντίστροφα κατά την έξοδό του από αυτή. Κατά συνέπεια το ύψος του πεζουλιού και της μπανιέρας θα πρέπει να είναι το ίδιο με αυτό του αναπηρικού καθίσματος (περίπου 0.50μ από το δάπεδο).



Καθιστικά-Τραπεζαρίες:

Για τον σχεδιασμό των καθιστικών και τραπεζαριών δεν απαιτούνται κάποιες ιδιαίτερες αρχές εκτός των γενικών -για την κυκλοφορία, τα δάπεδα, τα κουφώματα κλπ- που αναπτύχθηκαν παραπάνω. Σημαντικό όμως ρόλο παίζει ο σχεδιασμός και η τοποθέτηση των επίπλων στον χώρο, έτσι ώστε να παραμένουν πάντα ελεύθεροι οι απαιτούμενοι χώροι για την κίνηση και περιστροφή των αμαξιδίων. Τα έπιπλα πρέπει να έχουν γωνιές στρογγυλεμένες και όσο το δυνατόν λιγότερες προεξοχές. Τα καθίσματα πρέπει να βρίσκονται σε 40-55εκ από το δάπεδο, εκτός εάν ο χρήστης έχει κάποια πάθηση που τον δυσκολεύει να σηκωθεί οπότε πρέπει να είναι ψηλότερα από ότι συνήθως. Το ύψος των τραπεζιών πρέπει να είναι τέτοιο που να επιτρέπει την προσέγγιση αμαξιδίου, δηλαδή περίπου 70εκ από το δάπεδο. Σημαντικό στοιχείο κατά την επιλογή τραπεζιού είναι η μη ύπαρξη χιαστών συνδέσμων μεταξύ των ποδιών του.

Διάδρομοι:

Διάδρομοι πλάτους 1.20μ, με ελάχιστο ελεύθερο πλάτος 0.90μ,

Θύρες, Παράθυρα, Εξώστες :

- Εσωτερικές θύρες πλάτους 0.90μ με χειρολαβές σε ύψος 0.90-1.20μ από το δάπεδο, αποφυγή ανισοσταθμιών και κατωφλίων υψηλότερων των 2εκ.
- Παράθυρα μεγάλου μεγέθους με μηχανισμούς ανοιγοκλεισίματος σε ύψος 0.90-1.20μ.
- Εξωστόθυρες χωρίς κατώφλι ύψους μεγαλύτερου από 2εκ.
- Εξώστες με πλάτος τουλάχιστον 1.50μ.

Διακόπτες και Πρίζες:

Διακόπτες και πρίζες σε ύψος 0.90-1.20μ από το δάπεδο για ευκολία πρόσβασης.

Δάπεδα:

Υλικά δαπέδων αντλιοσθηρά, σταθερά, και εύκολα στον καθαρισμό.

